

Seguretat i cohesió social

Vivim en una època de *megacanvi*, en la qual els patrons socials, econòmics i polítics han deixat de ser fixos, cosa que produeix inseguretat i por: por dels altres i por del futur. És un sentiment que es pot assimilar a una combinació complexa d'incertesa, inseguretat i desprotecció, produïda per les conseqüències econòmiques, socials i culturals de la globalització. Darrere el desig de seguretat s'amaguen moltes i molt diverses preocupacions. Estan relacionades amb les incerteses vitals com són la solitud, l'estabilitat en l'ocupació, l'exclusió o la carència de recursos per entendre què passa i per què la societat en què vivim tendeix a una espècie d'agitació egocèntrica i caòtica, a la recerca de la competitivitat extrema, on difícilment troben lloc la cooperació i la solidaritat.

L'incivisme i els fets delictius que es produeixen són llegits per la ciutadania en el marc de la seva percepció global de la societat. Les persones o grups socials que consideren desastrosa la situació de la seguretat pública tendeixen a fer una lectura global negativa de l'evolució social en general. Es produeix una ruptura entre els nombre d'actes incívics i/o dels delictes i la por genèrica al delicte, que cavalca sobre moltes altres pors i incerteses de la vida quotidiana. Les conseqüències reals de les percepcions d'inseguretat poden ser l'autoritarisme, la radicalització social i el descrèdit de les institucions. Per això no és estrany que hi hagi qui tingui molt d'interès a alimentar-les. Enmig d'aquesta incertesa apareixen els antics bruixots: aquells que, a base de rumors i d'arguments demagògics, autoritaris i racistes, alimenten el ressentiment contra els immigrants i reclamen tornar a les seguretats d'abans (treball, família i pàtria), mentre culpen els estrangers de tots els problemes, de tots els desordres, de tots els mals i de totes les inseguretats. Els immigrants continuen sent l'objectiu més fàcil i repetit, perquè simbolitzen les profundes transformacions socials d'una globalització governada pels mercats i representen una competència no desitjada pels ciutadans més modestos, que són el que més pateixen les conseqüències de la crisi.

En aquest context, el concepte de seguretat que resulta útil no és el que tradicionalment ha defensat la dreta i que sovint domina l'espai mediàtic. Ans al contrari, necessitem ampliar la nostra visió dels problemes als quals ens enfrontem, cal tenir en compte els nous factors de risc i les noves realitats socials que afecten la seguretat, tant objectiva com subjectiva. En definitiva, hem de saber passar d'una política simplement reactiva enfront a l'incivisme i la delinqüència, a una veritable política pública de seguretat, que impulsi actuacions transversals destinades a compartir coneixements i coordinar iniciatives entre els diversos actors socials en matèria de seguretat.

Aquestes darreres setmanes hem vist que molts manresans i manresanes estan amoïnats i reclamen el dret a la seguretat. També hem comprovat com altres manresans i manresanes tenen una visió diferent de com s'han de solucionar els problemes d'inseguretat. Es vulgui o no, la política de seguretat pot tenir dues direccions oposades: orientar-se cap al model del "dret a la seguretat", que implica reduir la seguretat a la protecció de la propietat privada i a reclamar solucions purament policials i punitives; o bé orientar-se cap al model de la "seguretat en els drets" que procura reduir al màxim les accions punitives i aposta per la cohesió social i per remoure el desordre causat per les grans desigualtats econòmiques i socials. Aquesta opció, que a Manresa defensen un grup d'entitats encapçalat per Càritas, Bages per Tothom i A l'Aguait, correspon a un concepte de seguretat com a política de ciutat, on s'integri de forma conjunta i interrelacionada la protecció i la satisfacció de tots els drets humans. També el de la seguretat, però no només aquest.

El grup d'entitats encapçalat per Càritas, Bages per Tothom i A l'Aguait, defensa un concepte de

seguretat com a política de ciutat on s'integri la protecció i la satisfacció de tots els drets humans.